

Evropská reformace

Kdo je na obrázku?

Příčiny

- Nespokojenost s církevními poměry, hromadění církevního majetku, rozmařilý život kněží
- Prodávání odpustků
- Těžké postavení poddaných v německých zemích

Najdeš paralelu kritiky církve z naší minulosti ?

Reformace v německých zemích

- 1517 Martin Luther zveřejnil ve Wittenbergu 95 tezí, ve kterých vysvětlil, jak si představuje křesťanský život, odsoudil odpustky
  - Základem víry Bible
  - Přijímání svátosti pod obojí
  - Odtržení od římskokatolické církve
- Jaký byl rozdíl mezi názory Luthera a Husa?

Martin Luther

- **Martin Luther** byl německý teolog, kazatel a reformátor, zakladatel protestantismu, autor řady duchovních, politických, pedagogických spisů, církevních písní a překladů. Seznámil se s učením Jana Husa. Jeho nejvýznamnějším dílem je **překlad Bible do němčiny.**

Německá selská válka

1524 - 1526

- Ohlas Luthera u sedláků, ve snaze zlepšit své postavení zahájili sedláci povstání (sociální revoluce, která neměla s názory Luthera moc společného)
- Do čela povstání se dostal **Thomas Müntzer**
- Povstání bylo poraženo, Müntzer byl popraven.
Svým požadavkem “vše je společné” se stal jedním z předchůdců komunismu

Luteránství

- Jeden z hlavních směrů reformačního protestantského křesťanství. Vychází z učení Martina Luthera v Německu.
- Souhrnným označením Lutherových stoupenců - **protestanti** (od r. 1529) nebo **evangelíci**
- Přijímání svátosti pod obojí
- Odmítání úcty vůči panně Marii
- Základem a měřítkem života je Bible

Ulrich Zwingli

- Zasazuje se o reformaci v Curychu (jaký je to stát?)
- Z kostelů v souladu s přikázáním „Nezobrazíš si Boha“ - někdy s revoluční radikálností (**obrazoborectví**) - mizí tradiční vybavení
- Konflikt s katolickými kantony vyústil na konci 20. let 15. stol. ve válku. Zwingli umírá jako polní kněz na bitevním poli.
- Zwingli stojí také u zrodu tzv. **Novokřtěnectví** - hlavní myšlenkou byl křest v dospělosti. Děti novokřtěnců měly být pokřtěny až ve věku, v kterém by byly plně schopny si uvědomit význam aktu.
- Novokřtěnci byli často pronásledováni. V českých zemích (jižní Morava) známe novokřtěnce pod jménem **Habáni** (habánská keramika).

Habáni na Moravě

- Mikulov, Velké Bílovice, Hustopeče, Bořetice...
- Celkově několik desítek tisíc osob
- Po bitvě na Bílé hoře byli z jižní Moravy vypovězeni

***Upalování novokřtěnců
na hranici (Anneken Hendriks)***

Jan Kalvín

- Kalvín působil v Ženevě (**najdi na mapě**), kde zavedl přísný řád, měl velký vliv na vládu města. Svojí autoritou prosadil mj. zákaz zábav, které sváděly k nemravnostem a nezřízenosti (tanec, hry), aby se lidé mohli soustředit **na Boha, na poctivou práci a šetrnost. Zákaz zlatých šperků** přinutil ženevské zlatníky, aby si hledali jiné zaměstnání, a položil tak základ švýcarského hodinářství.
- V roce 1560 přijala Ženeva oficiálně kalvinistické vyznání
- Stejně jako Zwingli prosazoval i Kalvín přísné a doslovné dodržování Bible
- **Hlavním úkolem lidského života má být práce a podnikání**

Círky v Evropě v 16. století

- Luteráni
- Calvinisté (ve Francii **hugenoti**, v Anglii **puritáni**)
- Staroutrakvisté a novoutrakvisté (**vysvětli pojmy**)
- Jednota bratrská
- Novokřtění
- Anglikánská církev - v čele stojí britský panovník. Vznikla v r. 1534, když papež nechtěl anulovat manželství Jindřicha VIII. s Kateřinou Aragonskou. Neuznává autoritu papeže.
- Katolická církev

Jindřich VIII. Tudor

Kateřina Aragonská

Války mezi katolíky a protestanty

- Snaha římského císaře **Karla V.** o návrat všech obyvatel říše ke katolicismu => vleklé boje
- 1529 - říšští lutheránští šlechtici protestovali proti císařově nátlaku (odtud název **protestanti**)
- **Války ukončeny mírem v Augsburgu 1555**
- Reformní protestantské vyznání zrovnoprávněno s katolickým (heslo: „čí země, toho náboženství“ – všichni poddaní museli vyznávat víru pána). **Jaký byl rozdíl oproti Basilejským (jihlavským) kompaktátům?**

Karel V.

Město Augsburg (Bavorsko)

